

verslag

Omschrijving	Ambtelijk Overleg: Schoonebeek Olieproductiewater verwerking
Voorzitter	██████████ (EZK)
Vergaderdatum en -tijd	13 september 2022, 14.00 uur - 15.00 uur
Locatie	Teams
Aanwezig	██████████ (gemeente Coevorden), ██████████ (Provincie Drenthe), ██████████, ██████████ (NAM), ██████████, ██████████ (EZK), ██████████ (Gemeente Emmen), ██████████ (Royal Haskoning DHV), ██████████ (Provincie Drenthe)

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie

Behandeld door

T 06 ██████████
██████████@rvo.nl

Datum
13 september 2022

Kenmerk
DGKE

Kopie aan

Bijlage(n)

1. Welkom en opening, verslag van 30 augustus 2022, 10 minuten

- ██████████ verwijst naar het artikel in Energia dat hij per mail gedeeld heeft. Hier staan onwaarheden in die genuanceerder hadden gekund.
- ██████████ vult aan dat in het artikel staat dat mijnbouwhulpstoffen teruggaan naar nul. Dat klopt niet en kan ook niet. Dit zorgt voor verwarring en het is kwalijk dat dit zo genoemd wordt. Hij stelt voor dat de Staatssecretaris zijn houding hierover deelt via een brief i.p.v. een interview.
- ██████████ geeft aan dat er meerdere onjuistheden in staan, zoals het idee dat het voor NAM voordelig is dat de winning nu stil ligt.
- ██████████ stelt de vraag aan NAM over het verhaal m.b.t. hoge gasprijzen in het artikel en dat het daardoor onaantrekkelijk is te winnen. Wat is het standpunt van NAM?
- ██████████ stelt dat de leveringszekerheid in combinatie met opstarten van Schoonebeek niet handig zou zijn op korte termijn. Zullen binnenkort feitelijke informatie hierover delen. Maar planning is wel op korte termijn weer te starten.

2. Toelichting stappenplan NAM, 40 minuten (inclusief discussie)

█ licht toe dat deze presentatie over het stappenplan van NAM een inkijk is in hoe NAM de komende periode de verwerking van Twente naar Drenthe ziet. █ geeft aan dat bij de tijdlijn vergunningen geen startmoment genoemd worden, omdat eerst bestuurlijk besproken moet worden wanneer deze startpunten zijn.

█ presenteert het stappenplan van NAM.

We beginnen met hoe NAM naar olieproductie kijkt en waarom het goed is dit voort te zetten in Schoonebeek. Schoonebeek maakt Europa in deze crisis minder afhankelijk van andere landen. De winning vindt plaats onder zeer strakke condities en onafhankelijke monitoring (SodM). De consumptie vindt plaats dichtbij de productie (binnen 300km). Er worden duurzaamheidsinvesteringen gedaan met als resultaat een kleinere footprint. Er is een materiele bijdrage aan de welvaart, werkgelegenheid etc.

NAM zoekt betrokkenheid van EZK, toezichthouder en omgeving. NAM ziet toekomst van Schoonebeek als circulair, beter en veiliger.

Beoogde eindoplossing productiewaterverwerking

Duurzamer

Stoffen afkomstig uit diepe ondergrond gaan retour naar diepe ondergrond. Noodzakelijk toe te voegen mijnbouw hulpstoffen zijn aantoonbaar geminimaliseerd. NAM draagt bij aan oplossingen voor waterbeperkingen.

Veiligheid

Nieuwe waterinjectiepunten
Kunststofleidingen voor transport productiewater
Integriteitsmonitoring met transparante verantwoording

Vergunningen

Inspraak regio
Ontzorgen via afsprakenkader

Bouwstenen van een transitie

De Staatssecretaris voert regie en neemt leiding over de besluitvorming. Zorgt ook voor inspraak voor de regio. Daarom loopt de vergunningaanvraag niet eerder.

Gefaseerde overgang van Twente naar Drenthe.

Tussenoplossingen:

Stoffen uit diepe ondergrond naar diepe ondergrond terugbrengen

Een binnen wettelijke kaders aantoonbaar geminimaliseerd gebruik van mijnbouwhulpstoffen

gebruik e-boilers om deels vrijwel emissie loos stoom uit incrementele groene elektriciteit te krijgen.

Eerste stap zou zijn weer opstarten in resterende putten in Twente. Kan alleen mits SodM het veilig en verantwoord vindt. Dan als begin van transitie gebruik maken van Schoonebeek 447 locatie, ook mits veilig en verantwoord.

Op de slide worden de fases en bijbehorende stappen schematisch weergegeven. De laatste fase geeft het boren van extra putten weer. Deze gefaseerde transitie biedt Twente de geambieerde eindigheid en Drenthe de tijd voor overname. In 2024 zou NAM dan volledig in Drenthe injecteren.

Wat is nodig voor het opstarten in Twente?

- Ministerie EZK heeft vergunning koolstoffilters OBI Schoonebeek gegeven met tijdelijkheid einde dit jaar. Verlenging mogelijk volgens ██████████
- Goedkeuring is nodig voor het update waterinjectie managementplan (van EZK, die hebben SodM om advies gevraagd)
- Vrijgave twee Twente putten ROW5 en 7.
- Consulteren stakeholders (bestuurlijk overleg als belangrijk onderdeel)
- Besluit herstart oliewinning en waterinjectie. Herstart heeft enkele weken nodig.

Het ontzorgingsproces is momenteel bezig. Dit moet leiden tot een afsprakenkader. NAM denkt hier vier maanden voor nodig te hebben. De pijler bijdrage; gezamenlijk met regio en EZK procesafspraken over maken. Hoe draagt NAM bij gedurende de productie. Hier schatten zij voor in twee

maanden nodig te hebben.

Uitmondend uit gebiedsproces wil de staatssecretaris een handtekening onder documenten zetten die hieruit komen om hier extra kracht achter te zetten.

Vergunningenpiiler

De uitkomsten van het gebiedsproces worden meegenomen in het vergunningen onderdeel. Er zijn drie mogelijke locaties. In het gebiedsproces worden afspraken gemaakt bij de locatie. Het begint met een MER beoordeling, het eerste concept is rondgegaan en terugkoppeling op geweest. Dit gebeurt per locatie.

In de slide zijn doorlooptijden te zien per locatie en bijkomende vergunningen.

█ geeft aan dat een collega aan de Duitse kant een andere partner waterbron heeft. Willen NAM nog wel helpen, maar dan tegen commerciële tarieven. Dit wijkt af van eerder scenario en valt duurder uit.

Met opmerkingen █ (1): Check; klopt dit zo?

Vragen m.b.t. de presentatie

- █: er was eerder sprake van om vergunningen voor pijpleidingen die gelegd moeten worden eerder aan te vragen. Is dit nog steeds zo?

█ geeft aan dat dat klopt. Maar NAM merkte dat hier veel zorgen over waren. Daarom willen ze het zo inregelen dat eerst vergunningen aangevraagd worden waar EZK de bevoegde autoriteit is. Dit is inderdaad anders dan eerder gezegd.

- Discussie over of beide partijen (Drenthe en Twente) op zelfde niveau geïnformeerd worden? Dat is wel het advies.

- █: Er wordt gesproken van een put 500-. Duiding nodig.

█: de s447 is code voor een locatie en ook voor een put op die locatie. Die put die █ noemt is op dezelfde locatie.

- █: als het gaat over het gebiedsproces dan gebruikt iedereen dezelfde woorden maar andere toelichting. Het EZK plaatje met drie pijlers is anders dan die van NAM. Kunnen we zorgen voor eenduidige terminologie en acties? De plannings moeten vergelijkbaar zijn om de samenhang te begrijpen.

(vervolg ██████████) De Staatssecretaris wil toe naar een document waar een handtekening onder komt. Ook handtekening van regionale bestuurders. Dit zal alleen gebeuren als dit in de raad en college ook besproken is. Hoe het bestuurlijke proces inpast in het geheel is mij nog onduidelijk. Ook goed om te kijken wat de punten zouden moeten zijn voor de eerste bestuurlijke agenda. Dit met elkaar vooraf goed doorspreken. Tot slot: hoe zit het met injectievergunningen bij het ministerie. Wat is de rol van regionale overheden in dat proces?

██████████: vergunningen expert van NAM op vakantie. Hij heeft begrepen dat bij de uitgebreide procedure een verklaring geen bezwaar nodig is van de provincie. En bij een Wabo geeft gemeente ook advies.

NAM wil graag breed gedragen bestuursakkoord hebben. Besluitvorming in zowel het college als de raad zoals ██████████ voorstelt is dan ook wenselijk.

- ██████████: ██████████ geeft aan dat bij oplossingen voor korte termijn de beste materialen gebruikt zouden worden in periode 2023. Zijn dat corrosie bestendige materialen?

██████████ reactie: alle transport pijpleidingen zijn van kunststof. Injectiemotoren worden gemodificeerd. Wat we niet modificeren is staal in de putten, dus daar blijft bestaande staal in de putten. En tubing binnenbuis in bepaalde putten.

██████████: is dat laatste een tijdelijke oplossing?

██████████: dat is iets waar wij ook nog over nadenken. Liefst voor langere periode. Tubing die wij erin zetten heeft levensduur van 15 jaar. We moeten het hebben over de tijdigheid van de bestaande putten. Dat is stuk expert oordeel wat we nodig hebben van SodM. Of dit veilig is als permanente oplossing. Toezegging: nieuw tenzij bestaand voldoet aan eisen SodM.

- MER beoordeling is dat de MER plichtbeoordeling en niet complete MER beoordeling? Vanuit regio wel behoefte aan complete MER.

- Wat betreft locatie Schoonebeek 313. Staat nu milieu neutraal. Maar we zitten ook nog met wijziging bestemming en stukje perceel er naast. Dit gaat

tijd kosten en waar gemeente ruimtelijke afweging op moet maken. Dit mis ik nog in tijdschema.

- Indikkingsvariant; valt nu min of meer af. Milieuwinst beperkt en te grote investering. Zou interessante oplossing kunnen zijn om ingedikte zout te transporteren naar locatie in Duitsland. Toepassing daar in landbouw om verzakking te voorkomen. Is dit onderzocht?

██████████: bestemmingplan wijziging; moeilijk om daar een tijd aan te koppelen. ██████████ vraagt ██████████ om een inschatting. ██████████ geeft aan dat het beter is om te checken bij de juiste mensen. Voor zo ver je inhoudelijk kan reageren, graag.

██████████: indikkingsvariant waarnaar we tot nu toe hebben gekeken, als je naar puur zout moet vergt meer energie. Als we deze afweging nog eens zouden maken, zouden we waarschijnlijk tot zelfde conclusie komen, maar we nemen het mee.

██████████: waterwetvergunningen ipv wabo

Met opmerkingen ██████████ (2): Graag nuanceren. Ik heb dit gemist

██████████:

- Second opinion; wenselijk dat naast de deskundigen van RHDHV er ook door externe partijen documenten getoetst zijn voor de gemeente een oordeel hierover moet vormen.

- En de e-boilers zijn toch alleen voor als bestaande productie te boven gaat?

██████████:

- Scenario keuze; NAM heeft sterke voorkeur. Waterinjectie in gasveld. Inzet van NAM is dat er gezamenlijk een alternatief gekozen wordt in gebiedsproces.

- ██████████: worden alle varianten (ook indikken) meegenomen in gebiedsproces nog steeds?

- ██████████ geeft aan dat dit zo is. Indikkingsvariant is niet degene die verwerkt wordt tot puur zout.

Wat betreft de second opinions; Bij de herevaluatie denk ik dat er een second

opinion komt van gerenommeerde bureaus. Wij zullen RHK rapport van Drenthe afwachten, mocht er behoefte zijn aan validatie van de uitkomsten dan wil NAM een second opinion laten uitvoeren, indien gewenst.

De e-boilers: basis die grijs opwekt is waarmee installatie warm wordt. Alles daarboven moet groen. Met nieuwe groene initiatieven. Dit moeten grote initiatieven zijn omdat Schoonebeek veel stroom nodig heeft. Inzet van NAM: waar het competitief kan, willen we zoveel mogelijk groen. Complexe materie, maar we hebben opties.

- ██████████ : gekeken naar optie industriële warmtepompen? Dat kan interessante aanvulling zijn.
- ██████████ : Shell research center zegt dat e-boilers efficiënter en flexibeler zijn. Mogelijk kijken of daken in omgeving zonnepanelen gelegd kunnen worden.

3. WVTTK, 10 minuten

Openstaande vragen komen de komende periode aan bod. Komende weken hopelijk voldoende duidelijkheid om de startmomenten in te kunnen vullen. Volgende week is de tweede ronde tafelsessie in Schoonebeek (21 september).

██████████ vroeg vorige keer wat de eventuele rol van SodM in het gebiedsproces kan zijn ██████████ geeft aan dat hij het niet gevraagd heeft maar zich voor kan stellen dat het voor hen raar is een actieve rol hierin te hebben. We kunnen ze uitnodigen om toelichting te komen geven in het gebiedsproces over hun rol.

██████████ stelt dat als het gaat over vertrouwen dan is juist de rol van de onafhankelijke toezichthouder en het contact hiermee erg belangrijk. ██████████ geeft aan dat zo'n toelichting daar een goed moment voor kan zijn.

- ██████████ vraagt wat gedaan wordt met de reacties op de MKBA sheets. ██████████ gaat daar achteraan. Daarbij gezegd hebbende dat zij over hun eigen rapport gaan.